

PRZEWODNIK ✚ KATOLICKI

nr 9 2.03.2025

cena 12 zł (w tym 8% VAT)

www.przewodnik-katolicki.pl

*Nie chwal męża
przed wypowiedzią, to bowiem
jest próbą dla ludzi
Syr 27, 7*

NR IND. 371521

KOD CN- 4902 90 00

PRZY FRANCISZKU

**NA PROGU
WIELKIEGO POSTU**

*Asceza
(nie) jest passé*

**KOSZMARNĄ
KOLEJKĄ**

*Brakuje miejsc
w pieczy zastępczej*

**ZNAKI
NADZIEI**

*Uczynki miłosierdzia
względem duszy*

Nowe wydanie

Z BIBLIĄ PRZEZ CAŁY ROK OPOWIEŚCI DLA DZIECI

Pięknie ilustrowana książeczka dla dzieci, dzięki której poznają one najważniejsze biblijne historie. Autor rozpoczyna opowieść od wydarzeń Nowego Testamentu, chcąc pokazać swoim młodym czytelnikom istotę wiary chrześcijańskiej. Dzięki temu rozumieją oni w pełni sens wydarzeń biblijnych.

Z BIBLIĄ PRZEZ CAŁY ROK
OPOWIEŚCI DLA DZIECI

Waclaw Oszejca SJ

Cena: 79,90 zł **67,90 zł**

Święty Wojciech
księgarnia internetowa

ZAMÓWIENIA www.swietywojciech.pl
tel. 61 659 37 55 | sklep@swietywojciech.pl

Spis treści

6 Zdjęcie tygodnia

8 Wiadomości

Liturgia i Słowo

10 Obronić się przed ślepotą
MICHAŁ PALUCH OP

12 Najważniejsza jest więź
BP DAMIAN MUSKUS OFM

na gorąco

14 Papieskie zdrowie.
Tabu czy informacja publiczna?
MICHAŁ KŁOSOWSKI

temat numeru

16 Wielki Post XXI wieku
MONIKA BIAŁKOWSKA

20 Pozakościelne formy ascezy
MATEUSZ FILIPOWSKI OCD

drogami Kościoła

24 Wszystko jest rozrywką.
Religia także?
KS. ARTUR STOPKA

znaki nadziei

28 Upominanie grzeszących
ELŻBIETA WIATER

sprawy polskie

30 Klucz nie do mieszkania
PIOTR WÓJCIK

34 Niepewna
przyszłość szkół
KAROLINA STERNAL

bliżej świata

38 Nowy porządek świata
JACEK BORKOWICZ

40 Pośpiech do wspomaganego
samobójstwa
KRZYSZTOF MIELNIK-KOŚMIDERSKI

blisko siebie

42 W kolejce do pieczy zastępczej
WERONIKA FRĄCKIEWICZ

46 Autoagresja ma wiele twarzy
ANGELIKA SZELĄGOWSKA-MIRONIUK

kultura i czas wolny

50 Nowa płyta Armii:
czad i medytacja
JAREMA PIEKUTOWSKI

52 Daaaaaali!: poważna
ekstrawagancja
SZYMON BOJDO

55 Recenzje

bez owijania

62 Ks. Mariusz Maluszcak
o komunikacji bez udawania
MAŁGORZATA BILSKA

Kościół lokalny

56 diecezja bydgoska
58 metropolia poznańska
60 archidiecezja gnieźnieńska

felietony

33 Renesans
kościelnych muzeów?
TOMASZ KRÓLAK

36 Rewolucja w kieszeni
MICHAŁ SZUŁDRZYŃSKI

37 Czy Niemcy
czeka nowe otwarcie?
PIOTR ZAREMBA

54 Powrót
NATALIA BUDZYŃSKA

16

TEMAT NUMERU

Nie chodzimy masowo na gorzkie żale, ale to nie znaczy, że Wielki Post jest nam obojętny. Co oznacza ten czas dla człowieka wierzącego XXI wieku?

14

NA GORĄCO

Informacje o stanie zdrowia hospitalizowanego papieża napływają regularnie. Gdzie kończy się prawo opinii publicznej do informacji o zdrowiu papieża, a gdzie zaczyna się jego prywatność?

40

BLIŻEJ ŚWIATA

Kontrowersyjna kwestia legalizacji wspomaganego samobójstwa zatacza na świecie coraz szersze kręgi. W ostatnich tygodniach temat odbił się szerokim echem na Wyspach Brytyjskich

Szukaj nas na:

Niby konsumpcyjni, a całkiem ascetyczni

KS. WOJCIECH NOWICKI
redaktor naczelny

W momencie, gdy zamykamy ten numer i wysyłamy do drukarni, a więc w poniedziałek 24 lutego po południu, o stanie zdrowia papieża wiemy tyle, że wciąż jest niepewny.

Franciszek trafił do szpitala 14 lutego. Wizyta była zaplanowana. Rano papież odbył spotkanie m.in. z premierem Słowacji, a następnie pojechał do Polikliniki Gemelli. Od dłuższego czasu Franciszka męczyła infekcja oddechowa. Miał trudności z mówieniem, jego katechezy odczytywał ktoś inny.

Diagnoza, jaką usłyszeliśmy po przeprowadzeniu badań, była mało optymistyczna – papież ma obustronne zapalenie płuc. Niepokój pogłębiał fakt, że w przeszłości papieżowi usunięto część płata płucnego, więc każda infekcja płucna jest dla niego szczególnie niebezpieczna. Na chwilę odetchnęliśmy z ulgą, gdy napłynęła wiadomość o poprawie stanu zdrowia Franciszka. Radość nie trwała długo. W sobotę 22 lutego Watykan podał, że papież musiał otrzymać tlen z powodu ataku o charakterze astmatycznym, a małopłytkowość krwi, wskazująca na anemię, zmusiła lekarzy do transfuzji krwi. Pomiędzy oględnyimi zdaniem, że noc upłynęła spokojnie, papież odpoczął, że rozmawia i jest w dobrej

kondycji psychicznej, pojawiła się jednak kolejna niepokojąca informacja: objawy niewydolności nerek. Największą obawą lekarzy jest jednak zagrożenie zakażenia sepsą. Na szczęście, jak na razie, udało się tego uniknąć.

Do tego nasz rzymski korespondent, który we wspomnianą sobotę udał się na modlitwę w intencji papieża do bazyliki św. Piotra, przekazał nam, że z papieżem nie jest dobrze i wygląda to na schyłkowy moment życia. Trudno nie mieć skojarzeń z sytuacją z grudnia 2022 roku, gdy pojawiły się nieoficjalne informacje o trudności w oddychaniu i możliwej niewydolności nerek u Benedykta XVI. 31 grudnia papież emeryt zmarł.

Jeden z najbliższych współpracowników Franciszka, jezuita Antonio Spadaro, wezwał na platformie X do modlitwy za papieża. Do tego zachęcił również sam Watykan. Począwszy od poniedziałku 24 lutego prowadzona będzie na placu św. Piotra modlitwa różańcowa w intencji Franciszka. Pierwszą poprowadzi sekretarz stanu kard. Pietro Parolin. Ten sam, który ucinął spekulacje o możliwej rezygnacji papieża, choć trzej inni kardynałowie w rozmowie z włoskimi dziennikami nie wykluczali takiej możliwości.

Papież skończył 88 lat. W ostatnim czasie wielokrotnie był hospitalizowany. Ma trudności z chodzeniem. Nie dziwi

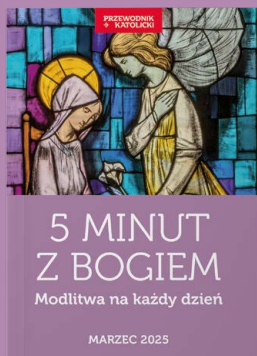
więc powszechne poruszenie związane z jego zdrowiem. O tym pisze wspomniany Michał Kłosowski, pokazując, jak informacja o stanie zdrowia biskupa Rzymu przestała być tematem tabu, podobnie jak otwarte rozmowy o możliwej rezygnacji, czego od początku pontyfikatu nie wykluczał sam Franciszek. 13 marca przypadnie 12. rocznica jego wyboru na następcę św. Piotra.

Tematem numeru jest natomiast zbliżający się Wielki Post. W Środę Popielcową ponownie zostaniemy wezwani do postu, modlitwy i jałmużny. Usłyszymy zaproszenie na nabożeństwa pasyjne – drogę krzyżową, gorzkie żale i na rozmaite wielkopostne rekolekcje. W internecie nastąpi wysyp różnego rodzaju propozycji na ten czas, które mają pomóc nam w *metanoi* – zmianie naszej postawy na tę ewangeliczną. Monika Białkowska zapytała, jak postrzegają ćwiczenia wielkopostne ludzie XXI wieku. Co do nich przemawia, a co ich zniechęca. W duchu synodalnym wysłuchajmy tego, co mają do powiedzenia. Nie musimy się zgadzać. Ale warto przyjąć feedback.

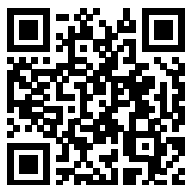
Nie mam wątpliwości, podobnie jak autor drugiego tekstu w temacie numeru, karmelita Mateusz Filipowski, że współczesny człowiek wcale nie odrzuca ascezy jako takiej. Znajduje ją gdzie indziej, niekoniecznie w Kościele. Mindfulness, zero waste, slow life, cała kultura fitness i dbania o zdrowie psychiczne, zaangażowanie w rozmaite akcje charytatywne, monitorowanie czasu spędzanego przed ekranem, minimalizm – wszystko to przeczy powszechnemu odczuciu, że oto dzisiaj prowadzimy jedynie konsumpcyjny i hedonistyczny tryb życia. Ascezy jest więcej, niż nam się zdaje. Warto więc z tego skorzystać i zastanowić się, jakiego używać języka, by znaleźć płaszczyznę spotkania. Jak też mówić, by przenieść te pozakościelne formy ascezy na inny poziom – życia duchowego.

**Mindfulness, zero waste, slow life,
cała kultura fitness i dbania o zdrowie psychiczne,
monitorowanie czasu spędzanego przed ekranem,
minimalizm. W naszym życiu jest sporo ascezy.
Jak jej nadać chrześcijański wymiar?**

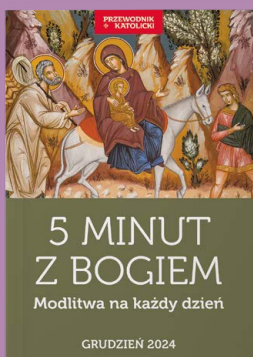
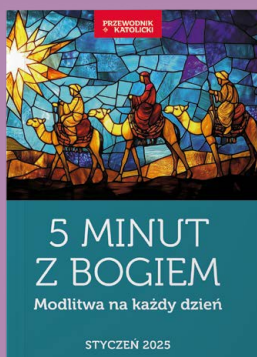
POMÓŻ NAM WYDAWAĆ MODLITEWNIK „5 MINUT Z BOGIEM”

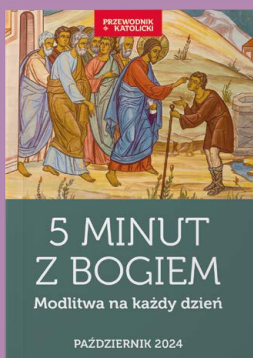
Wspieraj nas

na Patronite

Zrób
przelew
na konto

Fundacja Wojciech, ul. Chartowo 5, 61-245 Poznań
numer konta: 40 1020 4027 0000 1102 1483 2804
z dopiskiem: Darowizna na 5 minut z Bogiem

Rzym

Świat modli się za papieża

Przed rzymską kliniką Gemelli, w Watykanie i na całym świecie wierni modlą się o powrót do zdrowia papieża Franciszka. Po uspokajających informacjach, jakie otrzymaliśmy w kilka dni po hospitalizacji papieża (na nich bazowaliśmy, zamykając poprzedni numer „Przewodnika”), stan 88-letniego Franciszka uległ pogorszeniu.

Najpierw pojawiły się informacje o obustronnym zapaleniu płuc. W sobotę 22 lutego rano papież doświadczył długotrwałego kryzysu oddechowego o charakterze astmatycznym, który wymagał również zastosowania tlenu o wysokim przepływie. Ponadto badania krwi wykazały małopłytkowość, związaną z anemią, co wymagało przeprowadzenia transfuzji krwi. Stan pacjenta określono jako krytyczny. Kolejnego dnia pojawiła się informacja o łagodnej niewydolności nerek. „Złożoność obrazu klinicznego i czas oczekiwania na odpowiedź farmakologiczną sprawiają, że prognoza powinna pozostać wstrzemięźliwa” – napisali medycy.

„W tych dniach otrzymałem wiele serdecznych pozdrowień, a szczególnie poruszyły mnie listy i rysunki od dzieci. Dziękuję za tę bliskość i za modlitwy pocieszenia, które otrzymałem z całego świata! (...) proszę was o modlitwę za mnie” – napisał Franciszek w opublikowanych w niedzielę rozważaniach przed modlitwą Anioł Pański.

W poniedziałek 24 lutego rano, gdy zamykaliśmy to wydanie, biuro prasowe Stolicy Apostolskiej wydało lakoniczny komunikat: „Noc przebiegła pomyślnie. Papież spał i odpoczywa”. PJ

Kościół

W intencji trzeźwości...

Odpowiedzialni za trzeźwość – to hasło Tygodnia Modlitw o Trzeźwość Narodu, który będziemy obchodzili już po raz 58. Rozpocznie się on tradycyjnie w ostatnią niedzielę karnawału: w tym roku będzie to 2 marca.

Według raportu Akademii Polonijnej w Częstochowie z ubiegłego roku w Polsce liczba uzależnionych od alkoholu i nadmiernie pijących sięga od 4 do 5 mln, co ma oznaczać, że osób żyjących w zasięgu społecznie negatywnych skutków alkoholizmu jest około 12 mln.

... oraz ochrony życia

19 marca, w uroczystość Świętego Józefa, rozpocznie się V Tydzień Modlitw o Ochronę Życia. Potrwa do 25 marca, gdy przypada Dzień Świętości Życia. – Mamy świadomość, że należy działać długofalowo, tak by w świadomości ludzi utrwalił się szacunek do życia, niezależnie od tego, z której strony wieją polityczne wiatry. Czarne Protesty ujawniły przy okazji bolesną prawdę, że bycie praktykującym katolikiem, uczestnictwem w katechezie, a nawet przynależność do wspólnot, nie zawsze idzie w parze z byciem pro-life. Uznaliśmy, że o wartości życia należy mówić szczególnie wiernym chodzącym co niedzielę do kościoła – wyjaśnia Marcin Nowak, koordynator wydarzenia.

Paweł M. usunięty

Polska Prowincja Dominikanów poinformowała o prawomocnym wydaleniu ze stanu duchownego i z zakonu Pawła M. Sprawa, która ujrzała światło dzienne w 2021 r., dotyczy lat 1996–2000, gdy w ramach duszpasterstwa akademickiego działał intensywny mechanizm przypominający funkcjonowanie religijnej sekty. Powołana do wyjaśnienia sprawy komisja przygotowała raport, który wykazał szereg zachowań przemocowych Pawła M. nie tylko we Wrocławiu, ale również na warszawskim Służewie, w Poznaniu oraz Jarosławiu. Raport wskazał także konkretne błędy prowincji dominikanów.

Rzym

Jubileusz diakonów stałych

Tysiące diakonów stałych przybyło do Rzymu, aby w dniach 22–23 lutego wziąć udział w obchodach Roku Świętego. Wydarzenie rozpoczęło się w piątek katechezami w różnych językach, które odbyły się w kilku rzymskich kościołach parafialnych. Pod hasłem „Konkretne znaki nadziei w posłudze diakańskiej” diakoni stali zastanawiali się nad swoją rolą w dzisiejszym Kościele.

– Diakonat jest starożytną posługą, o której wspominają już Dzieje Apostolskie – powiedział mediom watykańskim bp Andrea Ripa, jeden z głównych mówców wydarzenia. Sekretarz Najwyższego Trybunału Sygnatury Apostolskiej przypomniał, że w historii Kościoła przeżywał wzloty i upadki, ale został ożywiony przez Sobór Watykański II. – Posługa diakańska wzbogaca ministerialny arsenał Kościoła – kontynuował bp Ripa. Nie jest konkurentem ani substytutem kapłaństwa, ale cennym dodatkiem. Powołanie diakonów polega przede wszystkim na głoszeniu Ewangelii i dawaniu świadectwa. Biskup szczególnie podkreślił, że większość diakonów stałych ma rodzinę, pracuje zawodowo i żyje w środowisku pozakościelnym. Umożliwia im to niesienie Ewangelii do miejsc, do których księża często nie mają bezpośredniego dostępu. – Diakoni stali mają wielką odpowiedzialność. Mogą pracować dokładnie tam, gdzie Kościół często nie jest obecny: w firmach, szkołach, instytucjach społecznych lub rodzinach – mówił bp Ripa.

Zapytany o to, w jaki sposób Kościół mógłby uczynić diakonat bardziej znanym, bp Ripa podkreślił odpowiedzialność zarówno samych diakonów,

jak i Kościoła. W krajach takich jak Włochy posługa ta jest już ustanowiona, ale nie zawsze widoczna. – Ważne jest, aby Kościół określił jasne i konkretne zadania dla diakonów, a nie tylko wykorzystywał ich jako ogólnych pomocników – powiedział biskup.

W rzymskim spotkaniu wzięło udział prawie 7 tys. diakonów stałych ze stu państw całego świata: ok. 4 tys. pochodzi z Włoch, 1,3 tys. ze Stanów Zjednoczonych, 650 z Francji, 350 z Hiszpanii, 230 z Brazylii, 160 z Niemiec i 150 z Meksyku. Do tego grona po święceniach w niedzielę dołączyła grupa 23 mężczyzn, a wśród nich znalazł się Polak – prof. Jacek Grabarczyk, wykładowca Politechniki Łódzkiej, mąż i ojciec.

– O diakonacie myślałem już jakiś czas, ale wychodziłem z założenia, że to wspólnota powinna zaprosić kogoś do diakonatu, widząc w nim taki potencjał. Z czasem dostałem taką propozycję od moich duszpasterzy, którzy zapytali, czy chciałbym być diakonem. To był dla mnie taki znak, że to, co się we mnie rodzi, jest potwierdzone również przez wspólnotę. Potem była kwestia rozeznawania, czy jest to miejsce dla mnie – powiedział Katolickiej Agencji Informacyjnej prof. Jacek Grabarczyk. W Kościele w Polsce posługę diakonów stałych pełni w sumie ponad setka mężczyzn.

Międzynarodowe spotkanie diakonów stałych jest jednym z ponad 30 „jubileuszów” dla różnych grup, które odbędą się w ramach Roku Świętego 2025, który papież zainaugurował w Boże Narodzenie. Obejmują one m.in. spotkania dla wolontariuszy (marzec), dla chorych i pracowników służby zdrowia (kwiecień), dla rodzin, dzieci, dziadków i seniorów (maj), dla księży i biskupów (czerwiec) oraz dla młodzieży (sierpień).

Włochy

Przeciw wspomaganemu samobójstwu

W odpowiedzi m.in. na przyjęcie przez Radę Regionalną Toskanii obywatelskiego projektu ustawy dopuszczającej wspomaganie samobójstwo prezydium Konferencji Episkopatu Włoch opublikowało notę, w której przypomniano, że „pierwszym zadaniem wspólnoty cywilnej i systemu opieki zdrowotnej jest pomoc i leczenie, a nie antycypowanie śmierci”, zaś „doprowadzenie do śmierci, bezpośrednio lub poprzez samobójstwo wspomaganie medycznie, radykalnie kłóci się z wartością osoby, z celami państwa i z samym zawodem lekarza”.

Jezuicka Służba Uchodźcom

Będą działać bez dofinansowania

Decyzja amerykańskiego rządu o zamrożeniu wsparcia organizacji charytatywnych na świecie uderzyła m.in. w Jezuicką Służbę Uchodźcom, która zapewnia wsparcie i towarzyszenie przesiedleńcom na całym świecie. Międzynarodowy dyrektor Jezuickiej Służby Uchodźcom (JRS) brat Michael Schöpf powiedział Radiu Watykańskiemu, że zawieszenie finansowania organizacji pomocowych przez rząd USA natychmiast wpłynęło na projekty wsparcia osób znajdujących się w trudnej sytuacji. W przypadku JRS dotyczy to dziewięciu krajów, w tym

Szwecja

Zmęczeni sekularyzacją

Kościół katolicki w Szwecji nie prowadzi wojny kulturowej, ale jest stanowczy w kwestiach moralności i nie zmienia zdania każdego dnia. Dzięki temu czyszy się szacunkiem i uznaniem – mówi w wywiadzie dla francuskiego dziennika „La Croix” kard. Anders Arborelius, biskup Sztokholmu. Jego zdaniem w szwedzkim społeczeństwie widać

Prezydium włoskiego episkopatu zachęca, by zamiast „opowiadania się po którejś ze stron” rozpocząć „szeroką debatę parlamentarną, która reprezentuje kraj i rzeczywiste potrzeby jego obywateli, wolną od partyjnej logiki i możliwej instrumentalizacji” i na tej płaszczyźnie podjąć głęboką refleksję dotyczącą godności osoby ludzkiej i rozumienia postępu. Hierarchowie przypominają, że w kraju wciąż nie wdrożono w pełni systemu opieki paliatywnej. Zaznaczają, że prawo do niej „musi być zagwarantowane wszystkim, w każdym regionie, w sposób skuteczny i ujednolicony, ponieważ stanowi konkretny sposób na złagodzenie cierpienia i zapewnienie godności do końca, a także głęboki wyraz miłości bliźniego”. „Nie chodzi o upór, ale o to, by nie utracić człowieczeństwa” – napisali.

Czadu, Etiopii, Iraku i Sudanu Południowego. Wyjaśnił, że projekty te, o łącznym rocznym budżecie w wysokości 18 mln dolarów, wspierały ponad 100 tys. uchodźców, głównie w zakresie edukacji, zdrowia psychicznego i pomocy w nagłych wypadkach.

Niezależnie od trudności JRS pozostaje zaangażowana w towarzyszenie uchodźcom i zapewnianie im pomocy tam, gdzie tylko jest to możliwe. JRS wystosowało apel do swoich darczyńców, mając nadzieję na zebranie od 1,5 do 2 mln dolarów, aby wypełnić lukę w finansowaniu na najbliższe dwa miesiące. To jednak jedynie tymczasowe rozwiązanie i nie może zastąpić wsparcia strukturalnego, które kiedyś zapewniała współpraca wielostronna.

już pewne zmęczenie sekularyzacją, która zaszła bardzo daleko i pozbawiła ludzi punktów odniesienia. W konsekwencji rośnie zainteresowanie religią i zapotrzebowanie na treści duchowe, zwłaszcza u młodych mężczyzn. Można zaobserwować ponowne odrodzenie męskich powołań, zarówno zakonnych, jak i kapłańskich – mówi biskup Sztokholmu. Przyznaje, że co roku zgłasza się do Kościoła katolickiego około stu konwertytów. Są to zarówno luteranie, jak i protestanci innych wyznań, ateści czy muzułmanie.

PRZEWODNIK
KATOLICKI

REDAKTOR NACZELNY
ks. Wojciech Nowicki

ZESPÓŁ

Dorota Bauta, Monika Białkowska, Szymon Bojdo,
Jacek Borkowicz, Natalia Budzyńska,
ks. Jarosław Czyżewski (5 minut z Bogiem),
Weronika Frąckiewicz,
Piotr Józwiak (zastępca redaktora naczelnego,
dział Społeczeństwo), Zosia Komorowska,
Agnieszka Pioch-Stawomirska (dział Rodzina
i wychowanie), Hanna Sowa, Paweł Stachowiak,
Zuzanna Szczerbińska (kierownik artystyczny)

STALI WSPÓŁPRACOWNICY

Bogna Białecka, Małgorzata Biłska,
Tomasz Budnikowski, Anna Druś,
Krzysztof Jankowiak, Jan Kałużny (ilustracje),
Michał Kłosowski, Tomasz Królak,
ks. Maciej K. Kubiak (Neapol),
bp Damian Muskus OFM, o. Michał Paluch OP,
Dominik Robakowski, Agnieszka Sozańska (ilustracje),
Karolina Sternal, ks. Artur Stopka,
Angelika Szelażowska-Mironiuk, Marta Szostak,
Michał Szułdrzyński, Elżbieta Wiater, Piotr Wójcik,
Piotr Zaremba

REKLAMA

Paulina Królska
tel. 667 001 607

krolska@swietywojciech.pl

KONTAKT W SPRAWIE PRENUMERATY

tel. 61 659 37 56

prenumerata@swietywojciech.pl

KOSZT PRENUMERATY:

kwartalnej – 214,50 zł

półrocznej – 416 zł

rocznej – 780 zł

Prenumeratę rozpoczynamy po wpłacie na konto
Święty Wojciech Dom Medialny Sp. z o.o.
61-245 Poznań, ul. Chartowo 5
PKO BP I/O Poznań 34 1020 4027 0000 1102
0046 1780

DRUK

EURODRUK POZNAŃ Sp. z o.o.

Święty Wojciech
Dom Medialny

WYDAWCA:

Święty Wojciech Dom Medialny sp. z o.o.

ADRES REDAKCJI:
ul. Chartowo 5, 61-245 Poznań
sekretariat.pk@swietywojciech.pl
przewodnik@swietywojciech.pl

www.przewodnik-katolicki.pl

VIII niedziela zwykła

2 marca 2025

Obronić się przed ślepotą

Czytając przypominaną nam tym razem Ewangelię, trudno nie mieć przed oczami słynnego obrazu Pietera Bruegla *Ślepcy*. Przedstawia on orszak niewidomych prowadzących siebie nawzajem i znajdujących finał swojej wędrówki w dole studni. Obraz jest tak dosadnie naturalistyczny, że udało się ponoć na jego podstawie zidentyfikować pięć rozmaitych chorób oczu, które mogą powodować ślepotę. W Ewangelii chodzi oczywiście o porównanie, ale czasem potrzebujemy mocnych ilustracji, by uruchomić oddziaływanie poddawanych nam metafor.

Jesteśmy często ślepcami – w naszych ocenach i wyborach dróg, którymi zmierzamy do określanych przez siebie celów. Na własne życzenie – odrzucając albo źle dobierając sobie autorytety; karmiąc się nierozsądnie dobraną strawą duchową – po omacku posuwamy się do przodu. Nie jest to sprawa małej wagi. Nasza ślepotą duchową to droga do katastrofy.

Tak zinterpretowany obraz możemy i powinniśmy najpierw odczytać jako indywidualne ostrzeżenie, ale zauważmy też, że ma on swój wymiar wspólnotowy. Często to razem prowokujemy, podtrzymujemy, czy wręcz generujemy

dynamikę rozmaitych „ślepych” (po)pędów, które prowadzą do przepaści.

Ewangelia nie jest jednak wyłącznie ostrzeżeniem, poddaje nam też kilka istotnych elementów do analizy naszej sytuacji.

CHWILA REFLEKSJI
Kto jest dla mnie autorytetem?
Jak zabiegam o swój duchowy rozwój?

Po pierwsze, zadaje nam pytanie, czy mamy pokorę, by wytrwać w postawie ucznia, który potrafi korzystać z mądrości swych nauczycieli („Uczeń nie przewyższa nauczyciela”). Po drugie, powinniśmy znaleźć odwagę, by mierzyć się nieustannie z wpisana w naszą naturę, prowadzącą do hipokryzji, pokusą podwójnej miary wobec siebie samych i innych („Czemu to widzisz drzazgę w oku swego brata, a nie dostrzegasz belki we własnym oku?”). Po trzecie zaś, jesteśmy zaproszeni do konsekwentnego zastosowania w ocenie naszych relacji z innymi – to przecież źródło naszych ocen – zasady dobrych owoców, które potwierdzają dobro źródła („Dobry człowiek z dobrego skarbcza swego serca wydobywa dobro”).

Mogłoby się wydawać, że zasady te nie wystarczą, by obronić nas przed duchową ślepotą, której niebezpieczeństwo wydobywa Ewangelia. Czy jednak mamy rację? Czy udaje się nam je wszystkie razem i konsekwentnie stosować?

MICHAŁ PALUCH OP

Czytanie z Mądrości Syracha

Syr 27, 4–7

Gdy sitem się przesiewa, zostają odpadki, podobnie błędy człowieka przy jego ocenie.

Piec poddaje próbie naczynia garncarza, a sprawdzianem człowieka jest jego wypowiedź.

Jak o uprawie drzewa świadczy jego owoc, tak mowa o zamysle serca człowieka.

Nie chwał męża przed wypowiedzią, to bowiem jest próba dla ludzi.

Czytanie z Pierwszego Listu św. Pawła Apostoła do Koryntian

1 Kor 15, 54b–58

Bracia: Kiedy już to, co śmiertelne, przydzieje się w nieśmiertelność, wtedy sprawdzą się słowa, które zostały napisane: «Zwycięstwo pochłonęło śmierć. Gdzież jest, o śmierci, twoje zwycięstwo? Gdzież jest, o śmierci, twój oświecenie?». Oświeceniem zaś śmierci jest grzech, a siłą grzechu Prawo. Bogu niech będą dziękują za to, że dał nam odnieść zwycięstwo przez Pana naszego, Jezusa Chrystusa.

Przeto, bracia moi najmilsi, bądźcie wytrwali i niezachwiani, zajęci zawsze ofiarnie dziełem Pańskim, pamiętając, że trud wasz nie pozostaje daremny w Panu.

Słowa Ewangelii według św. Łukasza Łk 6, 39-45

Jezus opowiedział uczniom przypowieść: «Czy może niewidomy prowadzić niewidomego? Czy nie wpadną w dół obydwoj? Uczeń nie przewyższa nauczyciela. Lecz każdy, dopiero w pełni wykształcony, będzie jak jego nauczyciel.

Czemu to widzisz drzazgę w oku swego brata, a nie dostrzegasz belki we własnym oku? Jak możesz mówić swemu bratu: „Bracie, pozwól, że usunę drzazgę, która jest w twoim oku”, podczas gdy sam belki w swoim oku nie widzisz? Ob-

łudniku, usuń najpierw belkę ze swego oka, a wtedy przejrzysz, ażeby usunąć drzazgę z oka brata swego.

Nie ma drzewa dobrego, które by wydawało zły owoc, ani też drzewa złego, które by dobry owoc wydawało. Po własnym owocu bowiem poznaje się każde drzewo; nie zrywa się fig z ciernia, ani z krzaka jeżyny nie zbiera się winogron. Dobry człowiek z dobrego skarbcza swego serca wydobywa dobro, a zły człowiek ze złego skarbcza wydobywa zło. Bo z obfitości serca mówią jego usta».

Dziewięcioletnia Retaj Juha, która 6 grudnia 2023 r. straciła nogę w wyniku izraelskiego ataku na jej dom rodzinny w dzielnicy al-Tuffah, bierze udział w programie rehabilitacji w Centrum Polio i Protetyki Gaza w Deir el-Balah.

Po ponad roku konfliktu między Hamasem a Izraelem, wg ONZ w Gazie znajduje się obecnie najwyższa na świecie liczba dzieci po amputacji w przeliczeniu na mieszkańca, Gaza 18 lutego 2025 r.

FOT. OMAR AL-QATTA/AF/AF/EAST/EAST NEWS

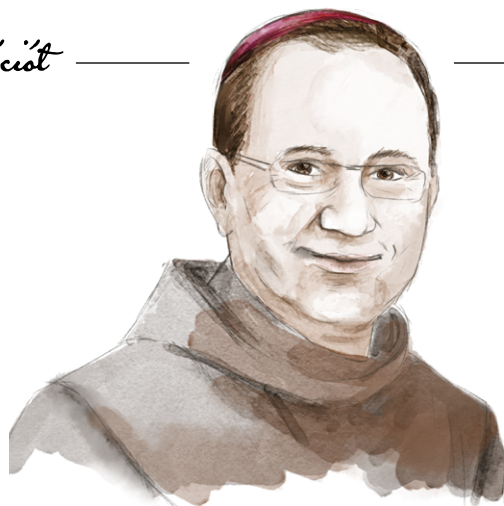
KALENDARZ LITURGICZNY

- PNIEDZIAŁEK 3 marca Syr 17, 24-29 | Mk 10,17-27
- WTOREK 4 marca św. Kazimierza królewicza Syr 51, 13-20 | J 15, 9-17
- ŚRODA 5 marca Środa Popielcowa Jl 2, 12-18 | 2 Kor 5, 20 - 6, 3 | Mt 6,1-6.16-18
- CZWARTEK 6 marca Pwt 30, 15-20 | Łk 9, 22-25
- PIĄTEK 7 marca Iz 58, 1-9a | Mt 9, 14-15
- SOBOTA 8 marca Iz 58, 9b-14 | Łk 5, 27-32

Codzienny komentarz do Ewangelii znajdziesz w modlitewniku **5 minut z Bogiem** dołączanym do „Przewodnika Katolickiego” w ostatnią niedzielę miesiąca

Najważniejsza jest więź

BP DAMIAN MUSKUS OFM
Kraków

Jakie są cechy prawdziwego ucznia? Dlaczego Jezus mówi, że uczeń „nie przewyższa nauczyciela”? I co z tym mają wspólnego, pozornie niepowiązane, drzazga i belka, dobre i złe owoce?

Podobnie jak apostołów i szersze grono słuchaczy Jezusa, nas również łączy z Nim relacja mistrz-uczeń. Nie jest łatwo ją opisywać w czasach, gdy coraz trudniej o takie relacje między ludźmi, bo autorytety się dewalują, wiedza jest na wyciągnięcie ręki ze smartfonem i nazbyt często bywa mylona z mądrością, a twórczy dialog między nauczającymi a uczącymi się wydaje się coraz rzadszą, w dodatku niedocenianą perłą.

Aby być uczniem, potrzeba pokory. Nie może być uczniem ktoś, kto uważa, że już wszystko wie, posiadał wszelką mądrość i potrafi drobiazgowo uzasadnić swoje przekonania. Czego może nauczyć się od innych ktoś, kto sądzi, że świat i ludzie zostali przez niego bezbłędnie zidentyfikowani i poznani? Pokora jest podstawą w naszej relacji z Jezusem. Jeśli kiedyś stwierdzimy, że znamy Go na wylot, że niczym nas nie zaskoczy, bo znajomość Ewangelii opanowaliśmy w stopniu doskonałym i poszczególne cytaty możemy recytować na wyrywki – to znaczy, że wyrzekamy się tej szczególnej więzi między Mistrzem a uczniem. Już nie potrzebujemy Jezusa, bo wiemy wszystko, znamy drogę do zbawienia, mamy przepis na szczęście.

A jednak nie możemy powiedzieć o sobie, że jesteśmy „w pełni wykształceni”, bo Boga poznamy w pełni dopiero wtedy, gdy staniemy przed Nim twarzą w Twarz; gdy to, co zakryte na ziemi, odsłoni się przed nami w wieczności. Dopóki żyjemy, uczymy się Boga. Poznajemy Go stopniowo, na różnych etapach życia, w różnych kontekstach i sytuacjach objawia nam się w taki sposób, jak jesteśmy gotowi Go przyjąć.

Z pokorą wiąże się cierpliwość dla samego siebie. Trzeba nam oczyścić własne oczy, zanim

zabierzemy się do naprawiania świata. Trzeba przejrzeć, uznać, że jesteśmy grzesznikami bezradnymi wobec swoich słabości; że upadamy mimo dobrych chęci i wzniosłych postanowień; że droga naszego nawrócenia się nie kończy. Nikt z nas nie może powiedzieć o sobie, że jest doskonale czysty, święty. Takie przekonanie jest dowodem duchowej ślepoty, typowej dla religijnych hipokrytów. Dlatego Jezus mówi: „Obłudniku, usuń najpierw belkę ze swego oka, a wtedy przejrysz, ażeby usunąć drzazgę z oka brata swego”. Usuwanie belki z oka nie jest jednak aktem jednorazowym, bo proces oczyszczenia powtarza się za każdym razem, gdy dotykamy naszej grzeszności i doświadczamy niemocy wobec zła. Będziemy dla innych ślepyimi – a więc sprowadzającymi zagrożenie – przewodnikami, jeśli nie poznamy samych siebie, naszych najgłębszych motywacji i pragnień.

Uczeń jest także otwarty. Ta otwartość oznacza gotowość na zaskoczenia. Jaki obraz Boga w sobie nosimy? Ukształtowany według naszych wyobrażeń i przekonań, na miarę naszych ludzkich zdolności odczuwania, wrażliwości i poszukiwań? Czy potrafimy powiedzieć, jaki rzeczywiście jest Jezus, i nosimy w sobie zgodę na to, że On przychodzi do nas w sposób zaskakujący, przekraczając granice naszych wyobrażeń i doświadczeń? Czy zadajemy sobie wciąż pytanie: Kim jest mój Jezus?

W relacji między mistrzem a uczniem najważniejsza jest osobista więź. Uczeń będzie naśladował swojego nauczyciela tylko wtedy, gdy będzie chciał go poznawać, gdy będzie wierzył, że warto iść jego drogą, bo w niej zawarta jest mądrość. Potrzebne tu jest zaufanie, że mistrz pragnie naszego dobra i prowadzi ku dojrzałości. „Dobry człowiek z dobrego skarbcza swego serca wydobywa dobro, a zły człowiek ze złego skarbcza wydobywa zło. Bo z obfitości serca mówią jego usta”.

Łk 6, 39–45

Usuń najpierw belkę ze swego oka

Bądźmy bezinteresowni

Przesłanie wysłuchanych przez nas czytań można podsumować jednym słowem: bezinteresowność. Jest to termin, z pewnością drogi wam, diakonom, zgromadzonym tutaj na obchodach Jubileuszu. Zastanówmy się zatem nad tym fundamentalnym wymiarem życia chrześcijańskiego i waszej posługi, zwłaszcza w trzech aspektach: przebaczenia, bezinteresownej służby i komunii.

Pierwszy: przebaczenie. Głoszenie przebaczenia jest podstawowym zadaniem diakona. Istotnie, jest ono niezastąpionym elementem każdej drogi kościelnej i warunkiem wszelkiego ludzkiego współistnienia. Jezus ukazuje nam jego potrzebę i zakres, gdy mówi: „Miłujcie waszych nieprzyjaciół”. I tak właśnie jest: aby wzrastać razem, dzieląc się wzajemnie blaskami i cieniami, sukcesami i porażkami, trzeba umieć przebaczać i prosić o przebaczenie, odbudowując relacje i nie wykluczając z naszej miłości nawet tych, którzy nas atakują i zdradzają. Świat, gdzie w stosunku do przeciwników istnieje tylko nienawiść, jest światem bez nadziei, bez przyszłości, przeznaczonym do rozdarcia przez niekończące się wojny, podziały i zemsty (...).

I przechodzimy do drugiego punktu: bezinteresowna służba. Pan Jezus w Ewangelii opisuje ją za pomocą zdania prostego, a jednocześnie jasnego: „czyńcie dobrze i pożyczajcie, niczego się za to nie spodziewając”. Te kilka słów niesie w sobie dobrą woń przyjaźni – przede wszystkim Bożej, ale następnie także i naszej. (...)

nauczanie papieskie

Watykańska straż pilnuje Brązowych Drzwi, głównego wejścia do apartamentów papieskich, podczas pobytu Franciszka w szpitalu, 23 lutego br.

FOT. AP PHOTO/ALESSANDRA TARANTINO/EAST NEWS

I dochodzimy do ostatniego punktu: bezinteresowność jako źródło komunii. Dawanie bez oczekiwania czegoś w zamian tworzy więzi, ponieważ wyraża i wzmacnia bycie razem, które nie ma innego celu niż dar z siebie i dobro osób. Święty Wawrzyniec, wasz patron, gdy jego oskarżyciele zażądali od niego przekazania skarbów Kościoła, pokazał im ubogich i powiedział: „Oto nasze skarby!”. W ten sposób buduje się komunie – mówiąc bratu i siostrze, słowami, ale przede wszystkim czynami, osobiście i jako wspólnota: „jesteś dla nas ważny”, „kochamy cię”, „chcemy, abyś uczestniczył w naszej drodze i naszym życiu”. (...)

Tak więc wasza misja, która wyprowadza was ze społeczeństwa, aby ponownie w nie wprowadzić i uczynić je miejscem coraz bardziej gościnnym i otwartym dla wszystkich, jest jednym z najpiękniejszych przejawów Kościoła synodalnego i „wychodzącego”.

Homilia przygotowana na jubileuszową Mszę św. diakonów stałych w niedzielę 23 lutego

W Ewangelii dzieciństwa Jezusa znajduje się pewne wydarzenie będące częścią narracji Mateusza: pokłon Mędrców ze Wschodu. Pociągnięci pojawieniem się gwiazdy, która w wielu kulturach jest zwiastunem narodzin osób wyjątkowych, kilku mędrców wyruszyło ze Wschodu, nie znając dokładnie celu swej podróży. (...) Ich naiwność i ufność, gdy proszą o informacje na temat nowo narodzonego króla żydowskiego, zderza się z przebiegłością Heroda, który, ogarnięty strachem przed utratą tronu, natychmiast stara się zrozumieć sytuację,

kontaktując się z uczonymi w Piśmie i prosząc ich o zbadanie sprawy.

Władza ziemskiego władcy ukazuje w ten sposób całą swoją słabość. Uczni znają Pisma i przekazują królowi informację o miejscu, w którym, zgodnie z prorocstwem Micheasza, miał się narodzić władca i pasterz ludu Izraela: małe Betlejem, a nie wielka Jerozolima! Rzeczywiście, jak św. Paweł przypomina Koryntianom, „Bóg wybrał właśnie to, co [...] w oczach świata [...] niemocne, aby mocnych poniżyć”.

Jednak uczeni w Piśmie, którzy potrafią precyzyjnie wskazać miejsce narodzin Mesjasza, wskazują drogę innym, ale sami w nią nie wyruszają! Nie wystarczy bowiem znać teksty prorockie, aby „dostroić się do boskich częstotliwości” – trzeba pozwolić, aby przeniknęły one do wnętrza i dopuścić, aby Słowo Boże na nowo rozbudziło w nas tęsknotę za poszukiwaniem oraz rozпалиło pragnienie ujżenia Boga.

W tym momencie Herod, tak jak to czynią oszuści i ludzie stosujący przemoc, potajemnie pyta Mędrców o dokładny moment ukazania się gwiazdy i zachęca ich do kontynuowania podróży, a następnie powrotu, żeby przekazali mu wieści, aby i on mógł udać się, by oddać pokłon Nowonarodzonemu. Dla tych, którzy są przywiązani do władzy, Jezus nie jest nadzieją, którą należy przyjąć, lecz zagrożeniem, które trzeba wyeliminować!

Kiedy Mędrcy wyruszają dalej, gwiazda pojawia się ponownie i prowadzi ich aż do Jezusa – znaku, że stworzenie i słowo prorockie stanowią alfabet, za pomocą którego Bóg przemawia i pozwala się znaleźć. Widok gwiazdy wzbudza w tych ludziach niepomahowaną radość, ponieważ Duch Święty, który porusza serce każdego, kto szczerze szuka Boga, również napełnia je radością.

Katecheza przygotowana na audyencję generalną w środę 19 lutego

Papieskie zdrowie. Tabu czy informacja publiczna?

Informacje o stanie zdrowia hospitalizowanego w Poliklinice Gemelli papieża napływają regularnie. We włoskiej prasie zaczęto spekulować o możliwości ustąpienia Franciszka. Część kardynałów tego nie wyklucza. Kardynał Pietro Parolin wyraźnie ucina spekulacje.

MICHAŁ KŁOSOWSKI, Rzym

Od zakończenia II wojny światowej Kościół miał siedmiu papieży. Pius XII odszedł po długiej chorobie, co zapoczątkowało spekulacje o konieczności reformy procedur wyboru następcy. Jan XXIII zmarł na raka żołądka, a jego pontyfikat zapisał się jako czas otwarcia Kościoła na świat i zwołania Soboru Watykańskiego II. Paweł VI zmarł w Castel Gandolfo w atmosferze wyczerpania fizycznego i psychicznego, a jego śmierć rozpoczęła trudny okres dla Kościoła, który w ciągu kilku miesięcy miał dwóch kolejnych papieży. Jan Paweł I, po 33 dniach pontyfikatu, został znaleziony martwy w łóżku. Jan Paweł II, zmagając się z chorobą Parkinsona i innymi schorzeniami, pokazał światu nowy wymiar papieskiego

cierpienia. Jego śmierć w 2005 roku była wydarzeniem globalnym, a żałoba zgromadziła na placu św. Piotra miliony ludzi. Benedykt XVI przeszedł do historii jako pierwszy papież nowożytny, który dobrowolnie zrezygnował z urzędu, motywując to pogarszającym się zdrowiem i utratą sił fizycznych i duchowych.

POWŚCIĄGLIWOŚĆ WATYKANU

Odchodzenie Jana Pawła II i rezygnacja Benedykta XVI zmieniły sposób, w jaki świat zaczął postrzegać kwestie stanu zdrowia przywódców Kościoła. Ostatnie dni życia papieża Polaka były transmitowane niemal na żywo, stając się swobodną katechezą o cierpieniu i umieraniu. Na bieżąco śledziliśmy podróż Bene-

dykta XVI do Castel Gandolfo w dniu, w którym przestał być papieżem.

Oba przypadki wywołały globalną debatę na temat zdrowia papieża i granicy między prywatnością a informacją publiczną. Papież to w końcu nie tylko przywódca duchowy miliarda katolików, ale także głowa państwa i postać o globalnym znaczeniu politycznym. Jego zdrowie ma wpływ na funkcjonowanie Kościoła, ale także na decyzje dyplomatyczne i geopolityczne, podobnie jak przywódców innych krajów świata. Może dlatego Watykan jest tradycyjnie już powściągliwy w informowaniu o stanie zdrowia następców św. Piotra.

W XX wieku choroby papieży często bowiem ukrywano lub bagatelizowano. Wspomniany już Pius XII zmagał się